מחוון למורה

מחוון: בצלאל והשבת: "ראה קראתי בשם" ו"אך את שבתתי תשמרו"

1. חכמה: "מַה שֶּׁאָדָם שׁוֹמֵעַ מֵאֲחֵרִים וְלָמֵד"; תבונה: "מֵבִין דָּבָר מִלִּבּוֹ מִתּוֹךְ דְּבָרִים שֶׁלָּמַד"; דעת: "רוּחַ הַקֹּדֶשׁ". דוגמאות אישיות.
2. במצרים היו "פְּרוּכִים בַּעֲבוֹדַת חֹמֶר וּלְבֵנִים" ולא למדו אומנות; "הוּא פֶּלֶא שֶׁיִּמָּצֵא בָּהֶם אָדָם חָכָם גָּדוֹל" בכל המלאכות ובהבנת סוד המשכן.
3. בצלאל "לְמַטֵּה יְהוּדָה", אהליאב "לְמַטֵּה־דָן". שבט מוביל ושבט שחונה בסוף המחנה עובדים כשותפים; לכל אחד יש מקום.
4. "כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים, עָשָׂה ה׳ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ". המילה המשותפת: "מלאכה" (לא, ג; בראשית ב, ב "מְלַאכְתּוֹ"); גם "שבת" ו"שביעי".
5. רש"י: "שַׁבָּת אַל תִּדָּחֶה מִפָּנֶיהָ", גם כשממהרים לבנות. ספורנו: "וְלֹא תִדְחוּ אוֹתָן בִּשְׁבִילָהּ", ואם יקלקלו את האות "אֵין שׁוּם מָקוֹם לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן".
6. רש"י: העגל קדם, "מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל קֹדֶם לְצִוּוּי מְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים הָיָה"; המשכן כתיקון וכפרה. רמב"ן: הציווי קדם, "נִצְטַוָּה בּוֹ מִתְּחִלָּה קֹדֶם שְׁבוֹר הַלּוּחוֹת"; המשכן כתכנית ראשונית, המשך של סיני.
7. א. רש"י: "אין מוקדם ומאוחר", חטא העגל (י"ז בתמוז) קדם לציווי, והמשכן נצטווה אחרי יום הכיפורים. רמב"ן: הסדר בתורה הוא הסדר בזמן, המשכן נצטווה לפני שבירת הלוחות, ואחרי החטא משה חוזר ומצווה עליו. ב. לפי רש"י המשכן הוא תיקון וכפרה (כמו "פר אחד... לכפר על מעשה העגל", כט, א); לפי הרמב"ן המשכן הוא מטרה ראשונית, "שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר" (כה, א). ניקוד מוצע: א 10 (5 לכל שיטה); ב 10 (הסבר 6, פירוש נוסף 4).

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, רשב"ם ואור החיים מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: פרקי ציווי המשכן בספר שמות (כה-לא) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.